

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročilna znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—

Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč., več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Ljubljana 13. Posl. Majaron je utemeljeval v dež. zboru predlog za ustanovitev višega deželnega sodišča v Ljubljani. Izvajal je, da je ta zahteva slov. naroda opravičena tem bolj, ker je po principu ustmenosti, ki je podlaga novi civilni proceduri, neizogibna ravnopravnost slov. jezika z vsakim drugim jezikom na prizivnem sodišču. Garantijo za to enakopravnost pa se bo imelo le, ako se ustanovi v Ljubljani prizivno sodišče, kajti Slovenci ne morejo čakati na milostna priznavanja graškega sodišča. To novo sodišče bi moralo biti kompetentno razun za Kranjsko tudi za del Koroške in za okraje okrožnih sodišč v Celju in Mariboru.

Celovec 13. Zasedanje deželnega zbora je bilo zaključeno z običajnimi formalitetami.

Dunaj 13. Nižavstrijski dež. zbor je sprejel soglasno predlog ustavnega odseka glede odločbe upravnega sodišča v stvareh subvencij za cerkvene zgradbe. V svojih govorih so referent in drugi govorniki ostro kritikovali odločbo upravnega sodišča.

Inomost 13. Posl. Heperger je predlagal v deželnem zboru, naj se razpravlja o odgovoru na interpelacijo glede izpolnjenja mesta svetnika na okrožnem sodišču v Boleanu. Predlog se je sprejel. Govornik je menil, da znanje italijanskega jezika v Boleanu ni neizogibno potrebno, ker je tam uradni jezik nemški. Posl. Grabmayer je izjavil, da mora protestirati proti dosedanji navadi v imenovanju sodnijskih uradnikov, ter je pokazal na razmere v Tridentu, kjer zadošča znanje italijanskega jezika. Boleau da je nemško mesto in da mora imeti nemške sodnike. — Prihodnja seja bo v torek.

Praga 13. V deželnem zboru je odgovoril namestnik na interpelacijo posl. Blažeka glede slučaja Grome ter izjavil, da je policija ujela zločince, ki priznava svoj čin. Ker preiskava še ni dovršena,

ne more se razpravljati javno o tem dogodku. Na interpelacijo posl. Krumpholza glede škode, ki jo povzročajo vojaki na vajah po poljih v praški okolici, je odgovoril namestnik, da je vojaški poveljnik že ponovno izdal ukaz, naj se o vojaških vajah jemlje ozir ne obdelana zemljišča.

Budimpešta 13. Nj. Veličanstvo cesar je dopel danes zjutraj sem iz Gödöllö-ja in si je ogledal 4. topničarski polk. Na to je sprejel v avdienco min. predsednika Szell-a. Proti poludnevu je vsprejel ministra za zunanje stvari, grofa Goluchovskega.

Petrograd 13. Dnevnik »Rossija« objavlja dopis o antisemitskih nemirih v Nikolajevu. Mesto šteje med 100.000 prebivalcev 30.000 židov. Izgredniki in plenitelji, katerih število je znašalo okolo 1000, so zidarji in delavei na tlaku, ki so nedavno došli iz orlovske gubernije. Več stotinam hiš, katerih lastniki so židje, so izgredniki razbili šipe. Dvajset židov je bilo ranjenih s kamenjem in eden ustreljen. Na židovskem pokopališču je porušeni več grobov. Okolo 400 izgrednikov je aretovanih.

Novinski glasovi o dogodkih na Primorskem.

Zadnje »Novice« prinašajo pod naslovom »Tako ne gre več« nastopni članek:

Bili smo doslej z vso odločnostjo na strani tistih, ki so se zavzemali za to, naj slovenska delegacija vztraja v desnici in naj podpira vladu! Zastopali smo to mnenje posebno še z ozirom na dejstvo, da je večina nemškega naroda zavzela državi in dinastiji sovražno stališče.

Toda, kar je vlada storila v zadnjem času na Primorskem proti toli zatiranim Slovincem in Hrvatom, to je izbilo dno sodu naše uprav angelijske potrpežljivosti.

— Uboga revica! — je dejala krčmarica.

— Eh, kaj ženske! — je godrnjal eden izmed igralcev in prebiral karte.

Eden izmed one gosposke družbe je zahteval račun. Mladega Reicha in njegove puške ni bilo več med njimi . . .

Ona je jokaje tekla v noč. V glavi ji je šumelo od udarca, lica pa so jo pekla sramu, užaljenja in žalosti.

— Oh, moj Bog, moj Bog! — je vzdihala in sree se jej je lomilo bolesti.

Kako je bil njen mož dober prej, takrat, ko sta se vzela. Kako je bila srečna tedaj, ko je prišel Tonček na svet!

In sedaj?

— O, Bog, o Bog, ko bi vsaj umrla! —

Pa spomnila se je otroka in bilo ji je še huje.

Kaj bo iz njega in njenega malega Tončka?

Njen mož zapije vse, poruši poštenje hiše, postane pijanec in kaj bo iz otroka?!

In danes jo je pretepal, tam vpričo ljudi! Pahnil jo je na tla, raztrgal ji obleko, da so drugi ljudje gledali njeno goloto.

O Bog! Njen mož!

Sovražila ga je v onem trenutku.

Vlada ima na Primorskem popolnoma svobodne roke, kajti prevlada italijanskega življa v teh kronovinah je odvisna zgolj in jedino od vladne milosti, in razpade prav hitro, samo če bi vlada začela pastopati resnično nepristransko.

Kdor uvažuje, da so italijanski poslanci začeli v državnem zboru opozicijo, dočim so slovenski in hrvatski poslanci podpirali vladu z vso poztvovalnostjo in z velikim samozatajevanjem, tisti bi mislil, da se vlada po tem ravna na Primorskem. Ali motil bi se, kdor bi tako mislil. Vlada postopa na Primorskem tako, kakor da so slovenski in hrvatski poslanci v državnem zboru Wolfovi zavezniki, italijanski poslanci pa najtrdnjša zaslomba ministertva.

Slovanom na Primorskem se je vedno trda godila. Bili so vedno kruto zatirani in preganjani, ali še nobena vlada ni tako naravnost, tako očitno fraternizovala z lahonsko stranko, kakor Thun — Kaizlova vlada!

Kar počenja vlada na Primorskem, je jasen dokaz, da je vlada solidarna z Lahci, da odobrava njihovo divjanje proti Slovanom in da odobrava njihov končni namen, uničiti slovenski in hrvatski narod na Primorskem.

Le pomislimo! Še predno je vlada izvršila svojo obljubo glede hrvatskega gimnazija v Pazinu, je že dovolila, da dež. odbor istrski ustanovi v Pazinu laški konkurenčni zavod in — kar je najznačilnejše — dala je temu zavodu že v naprej pravico javnosti. Kaj takega se doslej še ni zgodilo. Celu jezuitje so doslej pravico javnosti dobivali za svoje zavode vedno le naknadno. Lahci pa so jo dobili v naprej!

Tudi stališče, katero je zavzela vlada glede preložitve dež. zbora iz Poreča v Pulj, kaže, da želi za vsako ceno ugoditi Lahom in udariti Slovence in Hrvate. In to isto kažejo tudi druge okolnosti. Vlada ne gane prsta, da bi njen zaupnik, istrski deželni glavar, spoštoval jezikovno ravnopravnost, ampak dopušča, da proglašita italijan-

Solze so ji lile čez obraz, v duši pa so jo mučile vse muke.

Hladni nočni zrak ji je dobro del in čim bolj se je bližala domači hiši, tem bolj se je spreminjala njena silovita razburjenost v tiho bol.

Na cesti pred vrto je stal vaski križ. Njuna hiša je bila čisto konec vasi bolj sama za-se. Bilo je vse tiho in mirno. Vaško znamenje se je črno slikalo izza temnega ozadja noči.

Ona je obstala. Vsa njena bol je zopet zavrela v njej, vse se je obnovilo v sreč v novih mukah.

Zastokala je in padla na kolena pred Znamenjem. Naslonila je glavo na poklekovalo in se zjokala tamkaj, pol ležeča pod križem.

Molila je, tožila, prosila, kakor še nikoli. Vsa njena prikrita bol, vse krivice, vse želje, vse molitve, vse je privrelo na dan v vrgčih, strastnih besedah med jokom in vzdihovanjem.

— O Bog, usmili se me, reši me! O Ti križani Jezus in Marija in vsi svetniki! —

In molila je, kakor moli duša v smrtnih borbah. Jezik ji je nevedčjeeljal besede in molitve, katere je molilo njeno sree.

Stopinje so se začule.

Ona ni slišala. Molila je in jokala dalje in

P O D L I S T E K.

Na kmetih.

Spisal Poluks.

Ponujal ji je čašo vina.

— Dobro vam dene. Morate se malo okrepčati. —

Pogledala je še enkrat vanj. V njegovih očeh je gorelo nekaj umazanega. Trdo je sunila njegovo roko v stran, da se mu je vino razlilo po obleki.

Ozrla se je še enkrat po vseh, ki so stali okrog nje. Onega, katerega je iskala, ni bilo. Sedel je sam pri mizi in vlival žganje vase.

Krčmarica ga je sunila.

— Sprovedi ženo domov, slaba je še. —

— Jaz nisem babjek! Primaruha da nisem!

Naj gre, če hoče. —

— In zopet je prijel za osminko in si natočil žganja v grlo.

— Dajmo, zapojmo, tisto, ono . . .

In zapel je hripavo z ubitimi, pijanim glasom:

Stoji, stoji Ljubljancea,

Ljubljancea dolga . . .

Žena je zaihtela glasno.

Čakaj, jaz te spremim, — je klicala krčmarica, a ona je že stekla skozi vrata v noč.

ščino za izključno dopustni jezik dež, zbora in morda dopusti tudi, da se razveljavijo mandati slovenskih poslancev, da bi bilo to povsem nezakonito z ozirom na to, da poziva, naj se vrnejo v dež. zbor, faktično niso prejeli. (No, mej tem se je sklenila kupčija za »milost« našim poslancem. Op. ured. »Edinosti«.)

Slovenski poslanci istrski so začeli abstinenco, a da so bili prisiljeni k temu koraku, tega je največ kriva vlada, kakor je tudi vlada pognala goriske slovenske poslance v abstinenco s tem, da je strupenega sovražnika vsega slovenstva, najstrastnejšega Laha Pajerja postavila na mesto dež. glavarja. Vlada je to storila z očitnim namenom, da založi slovenskim poslancem krepko zausnico.

In kaj naj rečemo o Trstu? Za slovenske poslance, kateri so morali zapustiti dež. zbor vsled nečudenih nasilstev, se ta vlada niti ne zmeni. Dopustila je napade na Slovence in Hrvate, dopustila protizakonito razveljavljanje Nabergojevga mandata in niti besedice ni izgubila zaradi korespondence tržaškega župana Dompierija s prezidentom italijanskega parlamenta, Zanardellijem, česar bi niti najbankerotnejša srednjeameriška republika ne prenesla mirno, a je dala tržaškimi Slovincem še posebno slovesno breo s tem, da je po 15 letih neugodno rešila prošnjo 1400 roditeljev za slovensko šolo.

Ti dokazi najsilnejšega nasprotstva vlade proti primorskim Slovanom so pač taki, da *nalagajo državnim poslancem dolžnost, uvaževati, da-li jim sploh kaže še nadalje ostati v desnici, ali če bi ne bilo boljše, izstopiti iz desnice, kajti s Thun-Kaizloro vlado se nam zdi da je sploh nemogoče še paktivati.*

»Slov. Narod« pravi o našem članku »Mera je polna«, da ostro kritikuje vladno postopanje na Primorskem in da navaja zares gorostasne slučaje vladne solidarnosti z Italijani.

»Slovenski list« piše:

»Mesto (tržaško) bi bilo pač dolžno ustanoviti Slovincem slovenskih šol, kakor Ljubljana napravila za Nemce v mestu drage nemške šole, a tega noče. Ker od tržaških mestnih očetov Slovinci, plačujoči davek v denarjih in v krvi, niso dobili pravice, pritožili so se pred 4 leti v izvrstno podprtem rekurzu do namestništva. Te dni je namestništvo vendar enkrat rekurz rešilo. A kako? Namestništvo je povedalo, da jim slovenskih šol v mestu sploh ni treba, ker imajo take šole v okolici mestni. Nikakor nismo pričakovali, da se vlada, kateri hlapčujemo slovenski poslanci, postavi na stališče pravice, s katero božajo Slovence čifuti tržaškega mestnega sveta. Kaj bi bilo, ko bi sklenil »radikalni« občinski svet ljubljanski, da naj tukajšnji Nemci pošiljajo svoje otroke v šole v Šiško, na Ježico in v Hrušico? Poprašajo naj vendar naši državni poslanci pri ministrih, čemu so zastopniki naroda?! Niti najmanjše trohice tega, kar nam gre po pravici, ne dobimo Slovinci. Ako tudi grof Thun podpira to zatiranje slovenskega življa, potem res ne vemo, čemu slovenski poslanci podpirajo njegovo vlado?! Nekdaj so nas pitali z

njene solze so padale v prah pod križem: Obleka se ji je zopet razgrnila in kamenje ji je tiščalo v mehke grudi. Ona ni pazila, ni se zakrila. Bila je sama pred svojim Bogom. Ležala je pred njim v prahu in njena duša mu je molila molitve nesrečnih sre.

Stopinje so se čule bližje.

Zdaj so obstale takoj za njo.

Ona ni opazila in slišala ničesar.

Nekdo se je nagnil nad njo.

Zdaj jo je pograbil, potegnil kvišku k sebi, pritiskal ji svoj obraz na lica, na grudi, dušil jo s poljubi in šepetal v pijanem poželenju:

— Ti, kako si bila lepa prej, tako lepa, lepa! Jaz sem nor za te, čuješ, nor! —

In zopet jo je pritiskal na se.

Ona je za hip ostrmela, ni se mogla ganiti, potem pa se je uprla z vso svojo močjo proti napadalcu. Bila mu je s pestmi v obraz, grizla, pehala, a on jo je držal kakor v kleščah. Slednjič se ji je posrečilo z močnim sunkom podreti ga na tla.

Vsa vroča, tresočih udov, zbežala je čez vrt v hišo in zapahnila vrata.

Pod križem se je pobiral iz prahu mladi Reich. (Pride še.)

obljubami, odkar pa so slovenski poslanci postali bolj mehki in udani, smo pa začeli dobivati gorke zausnice. Koliko časa jih bomo še pokorno držali? *

Zagrebski »Obzor« objavlja članek, v katerem se bavi s predstojnim sestankom eksekutivnega odbora desnice in pravi, da je temu odboru v dolžnost, da spregovori energično besedo z vlado. »Obzor« priznava sicer, da igra češko vprašanje glavno ulogo v Avstriji in da pripada Čehom glavna beseda v desnici, kakor jim gre prvo mesto v slovenski vzajemnosti. Ali kakor daje ta prednost Čehom neke pravice, tako jim nalaga tudi dolžnosti, v prvi vrsti pa dolžnost, da vzamejo duge Slovence v svojo obrambo. Eksekutivni odbor ne sme mirno gledati neznosnega stanja v Primorju. Čehi pa ne smejo dovoliti, da bi grof Thun ugodil njih zahtevam glede jezika, a desparatno stanje na Primorskem da bi trajalo še dalje. Sme-li tako stanje trajati dalje, ako pomislimo, da so Hrvati in Slovinci v krogu one desnice, o kateri pravi vlada, da se opira nanjo! Ako je potrebno, da se jezikovno vprašanje reši na Češkem, je pa hkratu potrebno, da se reši tudi v primorskih pokrajinah in v Dalmaciji, a najpotrebneje je, da se stori konec italijanski hegemoniji in prepotenci. Grof Thun bi moral vedeti, da treba zadovoljiti vso desnico in tudi eksekutivni odbor desnice bi moral priti na čisto v tem pogledu.

Vlada je sicer v zadnje čase ukrenila nekatere policijske odredbe, a s tem ni še prav nič koristila Hrvatom in Slovincem. Kjer pa je kakov spor med Slovani in Italijani, gre vlada vsikdar Italijanom na roko. Iredentizem se širi svobodno in Italijani uživajo vse mogoče privilegije. Ako se eksekutivni odbor desnice razide, ne da bi odločno naložil vladi, naj stori konec takemu stanju in obvaruje Hrvate in Slovence pred nasiljem Italijanov, potem je težko predvideti, da kake desperacije more dovesti Hrvate in Slovence to neprestano preganjanje. Gotovo je, da Hrvati in Slovinci ne bi bili le opravičeni, ampak da bi bili dolžni, odpovedati vladi in desnici vsako soglasje in vsako podporo. Eksekutivni odbor desnice zastopa večino in nadomestuje parlament. Mi ne trdimo, da je to normalno; ali danes je sila stvarij taka! Grof Thun mora poslušati odbor, a le-ta mu mora zapeti odkrito radi tega, ker žrtvuje iredentizmu najelementarnejše pravice jednega celega naroda!

(Pride še.)

Zgodovinske črtice.

(Po Jos. Apih-ovi knjigi: Slovinci in 1848. leto.)

Pod tem naslovom hočem priobčevati cenjenim čitateljem »Edinosti« zanimivejše stvari iz naše zgodovine, ako bo cenj. čitatelje to zanimalo in ako mi gosp. urednik dovoli primerne prostora. Namen mi je namreč, da se cenj. čitatelji seznanijo z našim položajem, da po minolosti našega naroda premišlujejo o sedanjem in prihodnjem položaju.

1. Slovensko vseučilišče.

Leto 1848. je rodilo idejo slovenskega vseučilišča v Ljubljani. To idejo je sprožil dr. Sporer, ravnatelj ranocelniške šole in liceja; soglasno je zahtevalo vseučilišče dne 2. maja učiteljsvo ranocelniško in dijaki licejski; veliki zbor je 11. maja odobril obširno petičijo do magistrata in meščanski odbor ljubljanski je radostno pozdravil idejo vseučilišča.

Ljubljansko »Slovensko društvo« se je potem oprijelo te misli in dne 14. septembra je poslalo dotično prošnjo ministerstvu. Ko se je začelo novo šolsko leto, prosili so dijaki, naj vlada dovoli vsaj nekatera medicinska predavanja v Ljubljani; oglašili so se za nje že nekateri učenjaki brezplačno; to prošnjo je podpiralo »Slovensko društvo«, proseče ob enem, da se naj ne odpravi ranocelniška šola, dokler ni vseučilišča; prosilo je društvo dalje za predavanja o narodnem in državnem pravu.

Dne 5. oktobra leta 1848. je vlada obljubila vseučilišče v Ljubljani; pozvala je »Slovensko društvo«, naj jej nasvetuje strokovnjake, ki bi hoteli predavati po slovenski o civilnem in kriminalnem pravu. Državni tajnik v mi-

nisterstvu za uk je odgovoril slovenskim državnim poslancem, da je želja po slovenskem vseučilišču popolnoma opravičena in da je naravna posledica narodne ravnopravnosti. Za slovenska pravoslovna predavanja se je kmalu oglasilo izdatno število pravoslovcev. Pomladi leta 1849. sta Ant. Mažgon in dr. Lehmann začela predavati in imela sta dovolj slušateljev. Mažgon je pa umrl še tistega poletja in vlada je takoj ustavila predavanja.

A zastop mesta ljubljanskega je leta 1849. vnovič prosil za vseučilišče, dr. Bleiweis je sestavil petičijo in vlada jo je rešila dne 11. oktobra 1849.; s to rešitvijo je pozivala mesto, da naj pove, koliko bi plačevalo za realko — vseučilišče pa da se mora odložiti zaradi velikih stroškov.

Tako je vlada srečno rešila vprašanje slovenskega vseučilišča, da-si se je zatrjalo v državnem zboru od mize ministerskega predsednika le malo časa poprej:

»Vlada se je uverila, da je vseučilišče v Ljubljani koristno in potrebno in da njega ustanovljenje zahteva tudi strogo spoštovanje načela narodne ravnopravnosti in enakomernega varovanja vseh interesov.« (Pride še.)

Politični pregled.

TRST, 15. maja 1899.

K položaju. In sedaj zopet ne vemo za gotovo, da-li se eksekutivni odbor desnice snide že ta mesec ali ne. »Vaterland« pravi vsaj, da je bilo že poprej pomislekov proti temu, da bi se ta sestanek vršil o binkoštnih praznikih. Sploh pa da bi vlada sedaj ne bila še v položaju, podati členu odbora natančnih poročil o svojih načrtih. Sosebno da utegne to veljati za pogajanja za pogodbo z Ogersko. Pa tudi deželni zbor tirolski da ne bo še gotov dotlej se svojim delom.

Iz izvadkov, ki smo jih pričeli danes objavljati iz raznih hrvatskih in slovenskih novin, se morejo uveriti čitatelji, kako se dogodki na Primorskem jeli obračati nase pozornost vseh naših krogov in kako se širi in utrja prepričanje, da je narod hrvatsko-slovenski doživel s Thunovo vlado morda svojo najbitkejšo prevaro v vsej dobi ustavnega življenja. Padalo je po njem že hujih udarcev, ali vedeli smo, da so od sovražne roke, in smo morali biti tudi pripravljeni na-nje; ali sedaj pada udarec za udarec od roke, od katere smo pričakovali pomoči; od roke, iz katere smo pričakovali kruha, nam prihaja kamen. To boli. Čut, da smo ljuto prevarjeni, je tako inteziven na vseh straneh, da sodijo vsi, da je pretrgana zadnja vez, ki je vezala naš rod na sedanjo vlado in na sedanjo konstelacijo. Kakor je bilo pričakovati, prihajajo pa tudi gasilec, ki bi hoteli, po stari navadi, z lepimi — besedami gasiti navstali plamen.

Prvi nas tolaži »Der Süden«, prošé nas, naj si ohranimo hladno kri vsaj dotlej, dokler se snide eksekutivni odbor, a »Politik« prinaša na uvodnem mestu dolg članek, katerega dobršen del je posvečen nam Jugoslovanom. Na lepa in za nas — to treba priznati — jako simpatična izvajanja v »Politiki« hočemo reagovati jutri. Le toliko bi hoteli že danes opozoriti spoštovano praško glasilo, da se jako moti, ako meni, da je le našemu novinstvu počila struna potrpežljivosti. Nevolja je splošna in baš naš list mora čuti dan na dan celó očitjanja, ker je — premiren. Da bo vedela javnost soditi, kako vre v naših narodnih krogih radi najnovejših dogodkov na Primorskem, bodi naveden tu vsklik nekega rodoljuba istrskega: »Naj storé drugi, kar hočemo, ali naša dva, ako ostaneta v večini, ju sprejememo, ko se bosta vračala — s kamenjem!«

Tako je naraslo ogorčenje. Nikdo naj ne misli torej, da bo tudi to pot zadoščala le lepa beseda poslancev, da se pomirijo duhovi. Predaleč je segnila grof Thunova vlada, da bi bilo misliti na to, da bi naša »Zveza« v svoji dosedanji sestavi mogla ostati v večini, ako ne pride, in hitro, radikalna remedura in satisfikacija.

Iz našega mesa. Zadnjič smo izrekli slutnjo in bojazen, da bo iz mesa naših interesov izrezljano ono plačilo, ki jo dobe istrski Italijani za to, da so se pokazali »zmerne« in niso uničili mandatov manjšine. Sedaj imamo že *gotovost v rokah, da je določeno tako med vlado in večino deželnega zbora istrskega, da bomo (in sicer drago) morali mi poplačati to laško »zmernost«!!* Za danes

ne moremo reči več, ali v par dneh pride morda že kaj na dan. Od sklepa večine, da se mandati manjšine ne uničijo, bomo imeli mi dvojno škodo: Italijani bodo blesteli v svetlu »zmernosti« in poleg tega so napravili dobro kupčijo na — naš račun. Gg. uredniki »Südena« naj nam povedo blagohotno, kako naj ohrani mirno kri oni, ki mora od bližine gledati vse te vnebovpijoče dogodke.

Kriza v Italiji je rešena. Novo ministerstvo je sestavljeno tako-le: Pelloux predsedništvo in ministersvo za notranje stvari, Visconti-Venesta vnanje stvari, Bonasi pravosodje, Carmine finance, Boselli zaklad, Barecelli pouk, Salandra poljedelstvo, Lacava javna dela, Mirri vojsko, Bettolo mornarico, Di Sangiuliano pošta in brzojav. Javno menenje je jako hladno vsprejelo to novo ministerstvo in vse se čudi, kako bo mogel isti ministerski predsednik voditi novo ministerstvo, čegar ideje so dijamentralno nasprotne onim prejšnjega. »Don Chisciotte« pravi, da je to ministerstvo že staro v tem hipu, ko se je porodilo. Sosebno pa očita novemu ministru za vnanje stvari, da je klerikalec in mu predbaciva, da se je v Milanu kakor kraljevi komisar sprehajal roko v roki z — nadškofom. Seveda, to je najhujši madež v »svobodni« Italiji.

Domače vesti.

† **Josip Tomažič.** Včeraj zjutraj se je bliskoma raznesla po mestu vest, ki je v vseh slovenskih krogih vzbudila globoko odkritosrčno žalost. To je bila vest o nagli, nenadejani, žalostni smrti gospoda c. kr. finančnega svetnika **Josipa Tomažiča.**

Iz finančnih krogov smo prejeli včeraj nastopno vest:

»Danes ob 8 uri zjutraj si je finančni svetnik Josip Tomažič v svojem stanovanju, via Lazzaretto veechio št. 18., končal življenje, vstrelivši se v srce.

To naglo smrt obžalujejo iskreno vsi njega uradni tovariši, ki so pokojnika cenili in ljubili z bok njegga pravičnega značaja, njega nenavadnih vrlin, srčne dobrote njegove in njega gorečnosti v izpolnjevanju svojih dolžnosti.

Še le pred malo tedni jim je bila prijetna prilika, da so mu čestitali na zasluženem povišanju in nadejali so se, da to moralno zadoščenje pripomore k temu, da se pokojnik reši nervoznosti, trajajoče že dlje časa.

Ali te nade so se pokazale goljufive, kajti njega bolezen ne le da se ni zboljšala, temveč se je pozneje shujšala tako, da ga je slednič privela do tega obupnega koraka.

Od druge strani nam poročajo, da je pokojni Tomažič bolehal že dlje časa. In tožil da je vedno: radi svojega osebnega stanja, radi njegovega razmerja v uradu in radi — danes že smemo povedati to — groznih krivic, ki jih trpi naš rod tu v Primorju. Često je kar obupaval. Zadnje čase, po imenovanju svetnikom, pa je bil Tomažič ves razburjen zato, ker je bil premeščen iz davčnega oddelka, kjer je deloval z vso vnemo, v administraciji. To si je vzel k srcu še sosebno potem, ko je bil rečenemu oddelku imenovan načelnikom neki — sekretar. Bolezen se mu je hujšala, tako, da so se domačini bali najhujšega. In vzlic vsej skrbi in vsej ljubezni, s katero ga je negovala in obsipala zlasti njegova sestra, prišlo je včeraj zjutraj, kar — je prišlo.

Naša sodba o pokojnem finančnem svetniku Tomažiču je kratka: bil je zlata duša, kristalno čist značaj in ljubil je svoj rod z vsem sreem. Največe veselje mu je bilo, ako je mogel pomagati ubogemu ljudstvu, in največa žalost, ko mu je izpodletel kakov tak plemenit namen. O njem moremo izreči sodbo, ki je najčastnejša za uradnika, v prvi vrsti pa finančnega: bil je kapaciteta v svoji stroki, pripoznana od prijateljev in neprijateljev, a vsikdar, kolikor in kjer se je le dalo, spravljal je v harmonijo korist države s koristjo davkoplačevalca!

Čast njegovemu spominu, njegove nesrečne sorodnike, zlasti pa zvesto mu sestro, tolaži sam mili Bog!

Pogreb pok. finanč. svetnika Tomažiča bo jutri dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne. Sprevod se prične pred mrtvašnico pri sv. Justu.

Bastardi hujši od Italijanov. »Information«, piše: Tržaški in istrski Laboni, katerih imena se končujejo po največ na »i« nočejo dopustiti rabe slovenskega in hrvaškega jezika v primorskih zastopih, ker bi to motilo »italijaniteto« »julske krajeve«. Ti bastardi Lahi bočejo biti bolj laški, nego pravi Italijani. Člen 62 italijanske ustave, ki je še sedaj veljavna, dovoljuje zastopnikom onih krajev, kjer se rabi francoščina, posluževati se svojega jezika. To se je določilo v ustavi z ozirom na Savoyarde, dasi znašajo le-ti, ako štejemo na debelo, komaj desetino prebivalstva starega sardinskega kraljestva. A vendar je bila njih zastopnikom dovoljena raba francoskega jezika. Na Primorskem pa zastopnikom večine prebivalstva ne dovoljujejo rabe svojega jezika!

Za pomnoženje osebja na tukajšnjem namestništvu. »Piccolo« ve povedati, da se je tržaško namestništvo obrnilo do ministerstva za notranje stvari v ta namen, da bi se osebje na tem namestništvu pomnožilo. Ministerstvo pa da je odgovorilo, da ne more nadalje obremenjevati proračuna brez dovoljenja parlamenta. Temu nasprotno pa zatrja »Fremdenblatt«, da ministerstvo še ni ničesar ukrenilo glede rečene prošnje namestništva.

Nekoliko zgodovine. Pišejo nam: Dovolite mi, gosp. urednik, pod zgorenjim naslovom malo primeru. Primerjati hočem nič več in nič manj: sedanjega tržaškega namestnika in neposredne prednike istega z onim namestnikom, ki je vladal pred petdesetimi leti v Trstu, primerjati hočem takratnega namestnika, grofa Stadion-a, se sedanjim grofom Goëssom in neposrednjimi predniki istega.

Slovenski zgodovinar Apih piše o Stadion-u sledeče:

»Stadion je bil nemški centralist, a ko je prevzel vlado Primorske, odkazal je takoj v svojem učnem načrtu za osnovne šole odlično mesto tudi slovenščini. Prišedši v Trst je skliceal strokovnjake, in spisali so mu v dveh letih blizo 60 šolskih knjig v štirih jezikih; sam Stadion jim je bil so-trudnik pri tem poslu: stopil je takorekoč v vrsto šolnikov. Tu so se morali potiti njegovi svetovalci, večjidel trdi Nemci; eden izmed njih je še pozneje tožil: »Nisem vedel, naj se li naučim najprej italijanščine, kranjsčine ali ilirščine«. Vedoč, da bi na Dunaju njegove nasvete in vprašanja pokopali nerošene, ni maral Stadion pisariti tja, nego je sam vse uredil v Trstu. V Trstu je pomnožil šole od 2 na 16 in razmerno tudi na kmetih. Razumeva se, da so tudi duhovniki in učitelji z večjim veseljem poprijeli se težavnega dela, videči neumorni trud guvernerjev.«

Tako je delal tržaški namestnik pred dobrimi 50. leti. Kako pa delajo sedanji nasledniki njegovi?

Rekel sem, da hočem primerjati grofa Stadion-a z grofom Goëssom. O Stadionu govori zgodovina, kako je pospeševal pred 50 leti slovensko šolstvo.

Irredentisti so bili od nekdanj nasprotni slovenskim šolam v Trstu in v okolici. V spodnji okolici, kakor tudi v gorenji poučujejo laščino. V laškem jeziku so sestavljene vse vloge, katere pošiljajo učitelji šolski oblasti in nasprotno. In kako mora učitelj delati, da pride v milost na šolski oblasti, to ni več tajnost. Se morejo-li take šole imenovati slovenske? Prepričan sem, da bi nam irredentisti ne dovolili niti tih šol, ko bi ne bili uverjeni, da se naša mladina — bodisi tudi s poučevanjem v slovenskem jeziku — polagoma navzmiže laškega duha! In irredentisti naj bi nam dovolili slovensko šolo v mestu?! »Za vas je dosti šol v bližnji okolici« — dejali so irredentisti, ko se je predrznilo 1400 slovenskih starišev že pred petnajstimi leti prositi slovensko šolo. Po petnajstih letih pa je prišel tudi gospod grof Goëss do takega uverjenja in pravi slovenskim roditeljem: »Za vas je dosti šol v bližnji okolici.«

Radovoljno prepuščam cenjenemu čitatelju, naj premišlja nekoliko o primeri mej grofom Stadionom in grofom Goëssom.

Za družbo sv. Cirila in Metoda. V petek zvečer se je zbralo v Zagrebu nad 100 vseučiliščenikov, da bi se dogovorili o načinu, kako bi se hrvaško občinstvo vzbudilo iz brezbriznosti do družbe sv. Cirila in Metoda, kar bi bilo potrebno zlasti z ozirom na naraščajoči pritisk iredente na brate v Istri. Taka brezbriznost ni v čast narodu

hrvaškemu, ko preti skrajna poguba pojedinim delom domovine. Tem zaslužneje je, da so se zbrali hrvaški akademiki v lepi slogi, pustivši na strani vse strankarske prepire. Razprave so se vršile mirno, trezno in pozno v noč. Predsednik Dragič je slikal žalostne razmere v Istri in je rekel, da čim Hrvatje in Slovenci dobe potrebno število šol, neha se tudi glavna ovira, katere se poslužujejo Italijani. Izvolil se je začasen odbor, ki naj določi, kako naj bi se uredilo pobiranje prispevkov za družbo sv. Cirila in Metoda za Istro in naj stavi potem svoje predloge.

Veselia bratovščine sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu je vspela najsijajneje. Na šolskem vrtu je bilo zbranih do 2000 ljudij. Ta vnema ljudij žuljavih rok je pač sladko tolažilo v teh britkih časih.

Čemu naj se čudimo še?! O stari prorok Ben Akiba, ki si tolažil sodobnike svoje, da vsaka stvar je že bila kedaj, srečen ti, da počivaš v grobu! Kajti dan danes ne bi ti umel sveta in svet ne bi umel tebe. Kako bi se ti smejal svet, ako bi rekel, da je deželni glavkar goriški uzor zmernosti, a kako bi te loputnili po zobeh, ako bi hotel dandanes vztrajati pri svoji trditvi, da vsaka stvar je že bila kedaj, kajti kaj tacega pa gotovo še ni bilo, kar se je dogodilo v »Reichswehr« od minole sobote v dopisu iz Trstu. Pomisli vendar in se čudi: nekdo — Bog mu odpusti ta greh — priporoča goriškimi Italijanom, naj se tudi oni pokažejo tako spravoljubive, kakor so — čuj! — gospodje večine v deželnem zboru istrskem! Istrski mogotei priporočani kakor — uzor zmernosti! Ne, dragi Ben Akiba, tega pa še ni bilo! Sreča tvoja, da ležiš v grobu, sicer bi bil doživel grozno blamažo se svojim prorokovanjem!

Za črnovojnike. Vsi oni, ki so bili rojeni v letih 1855—1856 ter pripadajo v Tst in ki so bili uvrščeni v črno vojsko, se pozivljajo, naj tekom meseca pridejo na magistrat (oddelek 1. v justični palači v ulici S. Martiri), kjer dobe odpustni list. Seboj naj prinese svojo knjižico.

Oni pa, ki so bili potrjeni v vojake v letu 1886. in so prestopili torej v črno vojsko, a nimajo še dotične knjižice, so pozvani, naj pridejo na magistrat (V. oddelek v gori imenovan palači). Le-ti morajo prinesiti seboj svojo dosedanjo vojaško knjižico.

Kedo bo prvi? Pišejo nam: Minoli teden sem bil na tuk. centralni pošti ter čakal uradne ure hoté odposlati nekoliko drobiža. Bilo je okolo 8^{3/4}, ko je prišel neki elegantno opravljeni gospod, ki je začel trkati na okna pisarne. Neki mimoidoči sluga ga je uljudno vprašal v nemškem jeziku, česa da želi. Gospod je odgovoril, da bi rad nekaj opravil, toda je rekel: ti uradniki me gledajo skozi zaprta okna, ne da bi mi odgovorili. Mej tem govorjenjem se je naš gospod zelo razburil in dostavil: »Da, da, čakajte, ko pride Prusija sem, bomo plesali drugače«. — Poštni sluga, ki, mimogrede rečeno, nima vode v žilah, je posnemal gospoda, ter ga vprašal: je-li je neumen ali sanja! Ko je še Prusjak ponovil prejšnje besede, je sluga tako zarohnel nad njim, da ga je, gospoda namreč, kar strah obšel, osobito pa še zato, ker mu je sluga zapretel, da ga da takoj aretirati, ako se ne pobere! Pruski mogočnej je bežal osvedočivši se, da Trst vendar še ni — prusko mesto!

Sedaj pa nastaje vprašanje: Kedo iz mej dveh »prijateljev« našega Trsta bo tako srečen, da ga vdobi — prvi?! Lahki pravijo: Trst pripada nam! Prusi pa že napovedujejo svoj bližnji (!) prihod!

Sedaj res ne vemo: kdo bo prvi?!

E se non ridi itd. N e k d o.

Sežancem! Pišejo nam: O nas primorskih Slovanih bi si morali pač misliti da mlatio prazno slamo, ko vidimo, kako pošiljamo pritožbo na pritožbo na razna mesta in dobivamo potem same kratke in suhe — ne! Te dni sem bil v Sežani, kjer sem opazil na svojo žalost, da imajo tam še vse, kakor — nekdanj. »Sessana« „Capo stazione“ „Vendita biglietti“ i. t. d., so napisali na tamkajšnjem kolodvoru in to vklub nebrojnim pritožbam našim!

Sedaj se bo gradila nova progja Trst-Sežana in ako Sežanska občina ne stori svoje dolžnosti o pravem času, bomo gotovo videli na kolodvoru slovenske narodne Sežane napis: „Cesiano“ in Bog

ve še kake spake! Na Sežančanih je torej, da nas obvarujejo te sramote.

Naznanilo. Odslej je v vožno-poštnem prometu (s poštnimi in pošto-tovornimi pošiljatkami) z Norveško dovoljeno, da smejo odpošiljatelji sami poravnati arinske pristojbine, ki so navadno v tej deželi, z vsakojakimi car. prostranskimi pristojbinami vred.

Istočasno se je znižala poština za pošto-tovorne pošiljate v to deželo.

Sv. Magdalena v Mariboru. Odbor za zidanje farne cerkve naznanja, da se je srečkanje preložilo in se bo nepreklicno vršilo dne 31. avgusta t. l.

Čevljar — slepar. Čedalje več »čudesnih« slučajev sleparskega doktorja Jaksona prihajajo na dan. — Tako je prišla grbasta deklica k temu sleparju prosit za svet, kako naj bi odpravila svoj prirasek. Čevljar jo je dal stisniti z dvema deskama na hrbtno in prsni, zavezal ji vrv pod roke ter jo pustil na tej vrvi viseti, dokler ji ni skoro zastala kri. — Neki starki je ukazal, naj si stavi graha v čevlje ter naj tako hodi 3krat na dan v cerkev. Starka je ubogala, a da bi jej grahovo zrnje preveč ne ožulilo kože, denila je v čevlje — kuhane graha. — Zopet drugim je ukazal, naj skakajo po četrte ure na eni nogi, ali pa jim dajal raznih kosov stekla ali razbitih kozic, da so to nosili v žepu proti nesrečni — ljubezni.

Kakor se vidi, je bilo »delovanje« tega »doktorja« res plodovito, mnogostrankarsko in — »čudezno«.

Nesreča v kamenolomu. V kamenolomu Caharije v Velikem Repnu se je minole sobote dogodila huda nesreča. 30-letni kamnosek Josip Justin se je trudil, da bi premaknil velik kamen po valjarjih. Ko se mu je posrečilo to in je kamena plošča zdrsnila z valjarjev, zvalila se mu je na desno nogo in jo zlomila. Ponesrečenca so sproveli v tukajšnjo bolnico.

Po desetih letih. Desetletje že tega, odkar je težak Luka K. ločen od svoje žene. Zadnje čase je živel na Reki, ona pa je ostala v Trstu. Ali ves ta čas in v toliki daljavi je vendar še mislil nanjo. Če je le videl kakega znanca, poizvedoval je o njej. A ko je čul te dni, da hoče ona postati luteranka, da bi se mogla poročiti z nekim drugim, mu njegovo srce ni dalo več miru in primahal jo je v Trst. Lahko si mislimo, kakovo je bilo to svidenje. Le z silo ga je spravila iz hiše, a on je obstal na ulici in je kričal razno, in mej tem tudi to, da jo hoče ubiti, v njegovih rokah da mora poginiti. In potem se je stvar zaključila po tistem običajnem redu: ona po redarja, redar je prišel in Luka je romal v ulico Tigor. Po dolgih 10 letih ločitve je bil mož še ljubosumen. Tudi takih gostov je še na tem svetu.

Loterijske številke, izžrebane dne 13. t. m.:

Dunaj	2	11	20	75	16
Gradeo	38	47	79	33	16

Različne vesti.

Pes, posredovalec zakona. Neka sirota je morala zapustiti dom, da si prisluži kruha za življenje. Najtežje se je ločila od majhnega psička, ki se ji je zelo prikupil in katerega je izročila neki prijateljici svoje matere.

Čez nekaj časa ji je pripadla večja dedščina, vsled česar se je mogla vrniti na dom. Vrnivši se jo je psiček spoznal takoj in ji po pasje izražal svoje veselje na povrnitvi prijateljice. A ob enem se je v tem času navadil na sina stare gospe, kateri je bil pes izročen. Sin ni hotel več izročiti psa siroti, a le-ta se tudi ni hotela ločiti od preljubljene živali. Naposled sta se domenila, naj žival sama odloči. Šla sta nekaj časa skupaj in se potem ločila, vsak na eno stran. Tisti, kateremu bi sledil pes, naj bi ga posedoval za naprej. Toda, ko sta se ločila, je začel pes skakati od onega do drugega, vlekel njega za hlače, njo za krilo. Sledujoč sta se oba, iz usmiljenja do psa, vrnila skupno, in iz ljubezni do psa, bila sta kmalo potem — srečna zakonska. In zdaj ju ima psiček oba, njo in njega.

Kako se dobi »terno«. Neki pismonoša v Vöslau-u blizu Dunaja si je zaznamoval pred kratkem tri številke na koščeku papirja, katerega je spravil v svoji usnjati možnji, ker je ravno imel najnujnih poslovnih opravil. Papirček se je zmešal

med časopis, katerega je dostavil pismonoša neki gostilničarki v istem kraju. Ta je smatrala to za migljaj osode, ter je poskusila svojo srečo. Stavila je številke in dobila res — tisoč goldinarjev.

Štedljiv berač. Te dni je bil aretovan v Kralupu na Češkem suh in onemogel berač, zavrt v razcepanih eunjah, ki je z šibkim glasom, že na pol nezavesten vsled glada, prosjačil. Berač, v dobi 50 let, imenom Fran Pohl in Ledeo, je imel, kakor se je pokazalo o preiskovanju njegove obleke, zašitih v svojih capah nič manje, nego 212 gld. 92 novč. v gotovini in hranilno knjižico glasečo se na 500 gld. Štedljivega berača je žandarmerija izročila sodišču.

Uzoren sodnik. Pred sodnika v Guildhallen (v Londonu) so dovedli nedavno temu mlado in krasno deklico. Ista je bila skočila v Temzo, a redarstvo jo je rešilo iz vode. Morala se je torej braniti na sodišču radi poskušene samomora. Na vprašanje, zakaj je skočila v reko, ni hotela odgovoriti. Sodnik je skušal na vsaki način izvabiti iz nje besedo, ali odgovora vendar ni dobil. Konečno je izjavil nekdo izmed poslušalcev, da on ve za vzrok. Sodniku se je predstavil mlad človek: »Ime mi je James Parrot in hotel sem se poročiti s to-le deklico. Pred tremi dnevi se je omožila njena sestra, a ona je poskočila v vodo iz žalosti, ker se ni mogla poročiti isti dan.« — »Zakaj se niste poročili z njo?« je vprašal sodnik. — »Ni ona ni jaz nimava potrebnega denarja za to!« — »A koliko bi potrebovala?« — »Eden souveraigne (12 gld.) bi nam bil dovolj.« — »A se ljubita?« — »Da, spoštovani gospod!« sta odgovorila oba enoglasno. »Torej dobro!« je rekel sodnik, »odvedite si to deklico in priredite svatbo. Kadar mi donesete od župnika spričalo, poplačam jaz vse svatbene troške in vam dam še povrh en souveraigne za bodoče gospodarstvo.«

Čez štiri dni je prinesel Parrot spričalo o o svojej ženitbi. Sodnik je plačal vse troške in mu je dal obljubljeni souveraigne, a za tem je rekel mlademu zaročencu: Povodom vesti v novinah poslali so mi mnogi dobri ljudje za vas svoje darove, ki znašajo 280 funtov šterlingov (3400 gld.), katere vam izročam. Prosim vas za potrdilo in voščim vam in vaši soprogi sreče in mnogoštevilne družine. —

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Koper 15. (Deželni zbor.) Manjšina ni došla. Po predlogu šolskega odseka se je naknadno odobrila sklep deželnega odbora o skrčenju šolskih taks za l. 1897—1898. in za prvi semester 1898. in 1899. V razpravo je došel novi lovski zakon za Istro in je bilo 11 prvih paragrafov vsprejetih po živahni razpravi. Prihodnja seja bo v četrtek in bo nadaljevanje razprave o lovskem zakonu.

Lvov 15. Včeraj je bil tu katoliški shod. V sprejedu je bilo do desetstisoč oseb, tako, da niso mogli vsi na zborovališče. Vsprejele so se resolucije za posvečevanje praznikov. Soc. demokratje so hoteli udreti na zborovališče. 14 njih je bilo aretiranih. Množica socialistov je jela groziti tako, da so redarji morali potegniti sablje. Pozvali so jeden batalijon vojakov na pomoč. Vojaki so razgnali množico. Od aretiranih jih je bilo pet izročenih sodišču.

Madrid 14. Glasom oficijelne brzobjavke so ustaši na Filipinih napadli špansko garnizijo v Zomboanga. General Montero, dva častnika in trije vojaki so bili ranjeni, en vojak ubit. Ustaši so si osvojili vodovod. Španci odidejo, čim pride ameriška garnizija.

New-York 15. »New-York-Herald« je dobil iz Washingtona brzobjavko, da oblasti niso povsem zadovoljne s položajem na Kubi. Uprava ni volje dovoliti Kubancem še nadalje posebno vojaško organizacijo, marveč hoče razpustiti ubansko vojsko in jo razorožiti. Nakupovanje orožja in streljiva od strani Kubancev se smatra kakor znamenje priprav za oboroženo ustajo, ki je namerjana za slučaj, ako Amerikani ne zadovolje vsem željam Kubanov. Brzobjavke iz Havane pravijo, da so vojaške oblasti nejevoljne radi vedenja vodje ustašev Gomeza. Položenje je tako napeto, da je skoro pričakovati spora.

Štv. 40.
C. odb.

Razglas.

Čez hudournik Sušico ob skladovni cesti Lokve-Matavun-Škoflje se zgradi **nov most**. Dotična dela in dobave so proračunjene na **petnajsttisoč osemsto (15.800) goldinarjev**.

To delo se odda potom javne konkurence. Dotična pismene zapечатene, s podpisom ponudnika prevedene ponudbe, katerim je pridejana 5% varščina v znesku 790 fl., sprejema cestnega odbora načelnik v Lokvi (Corgnale), **Anton Muha, do dne 4. junija 1899, do 12. ure dopoldne**.

Načrti, prevdarki stroškov in pogoji so razpoloženi vsakemu na županstvu na ogled v Naklem v občinskem uradu ob uradnih urah.

Cestni odbor v Sežani,

dne 14. maja 1899.

Načelnik:

Anton Muha.

„AGRICOL“

Patent T. 49/1008.

Privilegovano mehko kalijsko milo za uničevanje mrčesov

raztopljivo v mrzli vodi, v raznih krajih Trentina, Istre, Goriške in pri tuk. poljedeljski družbi izkušeno kot uspešno sredstvo z zatiranjem vseh parasitarnih in kriptogamičnih boleznih in žuželk v obče ki okužujejo trte, sadna drevesa in zelenjad.

Navodilo, kako rabiti »Agricol«, na željo poštno prosto.

Milarnica

F. Fenderl i dr. v Trstu.

Via Limitanea št. 1.

Zastop in zaloga na Goriškem pri gosp. **Frideriku Primas-u** v Gorici, Veliki trg 16, na dvorišču; pri **Petru Debelich-u** v Kopru in Izoli, v Trstu v drogerijah: **Bolle**, Via Farneto; **Cilla**, Ponterosso; **Cumar**, Via Belvedere; **Jellersitz**, Barriera vecchia; **Mizzan**, San Giacomo; **Ongaro**, Via dell'Orologio; **Petrone**, Via Giulia in **Cumar**, Općina.

Pomladansko zdravljenje.

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj »Tisočerni cvet« (Milleflori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni **PRAXMARER „Ai due Mori“ v TRSTU, veliki trg.**

Tudi za 55 nvč. v markah dopošlje se franko.

Zaloga vina F. Petech-a

Via delle Poste št. 10.

Vina dalmatinska, Istrijanska in italijanska iz slovečih kleti po cenah da se ni bati konkurence, pristna in najboljša kakovosti.

Istrsko fino po gld. 32, in 34 — **Dalmatinsko** po gld. 30 in 32. — **Opollo fin** po gld. 34, italijansko po 28 in 32 v vsakej množini v sodčkih in buteljkah od litra. Vse prosto na dom v kateremkoli kraju mesta.

NB. Naročbe vzprejemajo se direktno v zalogi po poštnih dopisnicah.

Dve slovenski gostilni

v Trstu sti na prodaj. Natančneja ustmena ali pismena pojasnila daje **Jože Vodopivec** v kavarni Commercio.